

Waar ligt Capablanca?

Het zou een aardige vraag zijn voor het spel Triviant: waar ligt Capablanca? Elke schaker weet het antwoord, of zou het althans moeten weten. Capablanca ligt op het kerkhof in Havana, Cuba. Capablanca is namelijk geen plaats (al lijkt de naam op die van de Marokkaanse stad Casablanca), maar een persoon. En niet zomaar een persoon.

José Raúl Capablanca (1888-1942) wordt nog altijd door veel schakers beschouwd als de sterkste schaker uit de geschiedenis. Sporters uit verschillende tijden met elkaar vergelijken is altijd lastig, ook in de schaaksport en natuurlijk worden ook andere namen genoemd, met name die van Bobby Fischer en Gary Kasparov. Noem één van de laatste twee namen en je hebt gegarandeerd een discussie, noem de naam van Capablanca en iedereen zwijgt respectvol.

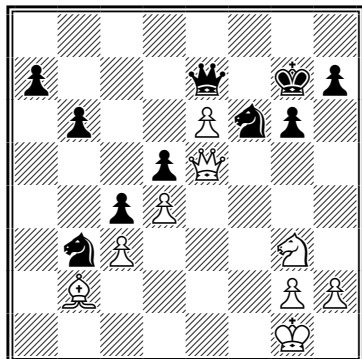
José Raúl Capablanca

Capablanca was wereldkampioen van 1921 tot 1927. Zijn nederlaag in 1927 tegen Alexander Aljechin kwam volgens kenners niet omdat Aljechin beter was dan Capablanca, maar omdat Capablanca Aljechin had onderschat. In die tijd maakte de heersend wereldkampioen nog zelf uit tegen wie hij zijn titel wilde verdedigen en Aljechin weigerde zijn titel tegen Capablanca op het spel te zetten, omdat hij het risico niet wilde lopen te verliezen.

Tot en met 1937 was voor velen Capablanca nog steeds de beste schaker van de wereld, wat hij trouwens regelmatig in toernooien ook bewees. Zijn grote kracht lag vooral in het positiespel en het eindspel. In 1938 was Capablanca in Nederland en nam deel aan het AVRO Schaaktoernooi in Amsterdam. Capablanca speelde ineens een stuk minder als gevolg van gezondheidsklachten. Eén van de deelnemers die Capablanca daar versloegen was de jonge Rus Michail Botwinnik. Geldt Capablanca voor velen als de beste schaker ooit, Botwinnik zou later uitgroeien tot de meest invloedrijke schaker ooit. Hij werd niet alleen wereldkampioen, maar structureerde de schaakopleiding in de Sovjet-Unie en was bepalend voor het kneden van een generatie van vele sterke schaaktoppers in de Sovjet-

Unie. Er werd dan ook gesproken van de “Botwinnik-school”, waarvan Karpov en Kasparov de bekendste en ook sterkste vertegenwoordigers waren.

In 1938 echter wist niemand wat de invloed van Botwinnik zou worden en was hij gewoon een jong schaaktalent. Op de volgende manier won hij in Amsterdam van de grote Capablanca (zie schaakdiagram):

Botwinnik (met wit) staat een pion achter, maar heeft met de pion op e6 wel een ver opgerukte vrijpion. Om optimaal hiervan te kunnen profiteren gooit hij er 2 stukoffers tegenaan:
30.Lb2-a3!,De7xa3 31.Pg3-h5+!,g6xh5 32.De5-g5+! En Botwinnik wint één van de geofferde stukken terug en de opmars van de e-pion is niet meer te stuiten. Zie voor een uitgebreid verslag van de hele partij www.lifemasteraj.com/old_af-dl/botcap_1rpg0.html.

Nieuwe Botwinniks of Capablanca's zal geen van ons ooit worden, maar dat belet ons natuurlijk niet een leuk potje te schaken. Elke donderdag vanaf 20.00 uur spelen de volwassenen in zaal 't Trefpunt in Rucphen. De jeugd speelt op dezelfde avond vanaf 18.30 uur.